

HOTĂRÂRE
În numele Legii

10 aprilie 2023

mun. Orhei

Judecătoria Orhei, sediul Central
Instanța de judecată, în componența:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier
cu participarea:
petiționarului, contravenientul
apărătorului petiționarului, avocatului
reprezentantului agentului constator
victimii

Mihail PROCA
Victoria MACOVEI

Marcel Lemnaru
Iulian Rusavovschi
Dumitru Belecciu
Zinaida Tcacenco

examinând în ședință de judecată publică, cauza contravențională, la contestațiile depuse de petentul Marcel Lemnaru și avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional și a deciziei agentului constator al IP Orhei din 07.09.2022, prin care Marcel Lemnaru, a fost sancționat cu amendă, în mărime de 48 unități convenționale,

a constatat

1. La 22.09.2022, în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, contestația depusă de petentul Marcel Lemnaru, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a deciziei agentului constator al IP Orhei, din 07.09.2022, prin care Marcel Lemnaru, a fost sancționat cu amendă.

2. În motivarea contestației, petiționarul Marcel Lemnaru, a indicat că, la data de 07.09.2022, de către agentul constator al IP Orhei, Garbatovschi Vasile, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința sa, pentru faptul că *"Lemnaru Marcel a răspândit cu bună știință informații mincinoase care au defăimat onoarea și demnitatea cet. Tcacenco Zinaida"*. Astfel, a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 70 alin.(1) Cod contravențional. Cu procesul-verbal al contravenției și cu decizia de sancționare nu este de acord și a indicat că, el a depus plângere la IP Orhei, pentru faptul că pe timpul când se afla în centrul pentru persoane cu nevoi speciale din Orhei, a avut parte de condiții rele, plângeri înregistrate în REI-2, cu nr. 7017 la 23.08.2022 și cu nr. 1979 la 14.03.2022, iar ulterior a acordat un interviu către presă, PRO TV Chișinău. Pentru aceste fapte el a fost sancționat, fapt inacceptabil și inadmisibil, or nu este posibil de sancționat o persoană pentru plângerea depusă la organele de ocrotire a normelor de drept, care se investighează. Susține că, însuși din declarațiile lucrătorilor din Centrul de plasament, aceștia recunosc că, posibil pe timpuri

se aplica astfel de tratament fata de beneficiari, și consideră că, nu este nici o minciună în declarațiile sale, are niște judecăți de valoare, or dacă asupra sa s-a procedat în felul dat, el poate deduce că și asupra altor beneficiar s-ar comite astfel de fapte. Prin aceste acțiuni, IP Orhei încalcă dreptul lui Lemnaru Marcel de acces la justiție, fiind descurajat de a depune plângeri. Indică că, reieșind din circumstanțele cauzei, în acțiunile sale, Marcel Lemnaru, lipsesc elementele constitutive ale contravenției imputate, prevăzute de art. 70 alin.(1) Cod contravențional.

3. Solicită petentul, admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a deciziei agentului constator al IP Orhei, din 07.09.2022, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptului contravenției în acțiunile sale.

4. La 26.09.2022, în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, și contestația depusă de avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a deciziei agentului constator al IP Orhei, din 07.09.2022, prin care Marcel Lemnaru, a fost sancționat cu amendă, în mărime de 48 unități convenționale.

5. În motivarea contestației, avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, consideră procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmit în privința lui Marcel Lemnaru, în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional ca fiind unul ilegal, încheiat pentru a-l reduce la tăcere pe Marcel Lemnaru, după ce acesta a dezvăluit realitățile în care a trăit într-un centru de plasament din Orhei. Respectiv, acest proces verbal de contravenție urmează a fi declarat nul. Contrar prevederilor legale, la procesul-verbal nu sunt anexate probe pertinente care ar demonstra vina lui Lemnaru Marcel, în consecință nu se știe cum a fost identificat sus-numitul ca fiind subiectul contravenției prevăzute de art. 7 Cod contravențional. Este evident că, agentul constator are rolul de a administra probe și de a le indica în decizia de sancționare în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei deciziei. Lemnaru Marcel de fapt a fost victima unui abuz din partea agentului constator, menționând că Lemnaru Marcel este o persoană cu dizabilități care nu s-a putut apăra la momentul întocmirii procesului-verbal de către agentul constator și a fost presat psihologic să recunoască pretinsa faptă contravențională și să achite amenda cerută de agentul constator. Susține că, în general, *calomnia* reprezintă răspândirea unei informații false care defăimează o persoană, însă în speță, în dezvăluirile sale Marcel Lemnaru nu a indicat numele niciunei persoane atunci când a vorbit despre modul barbar în care a fost tratat la internat. La momentul întocmirii procesului-verbal, lui Lemnaru Marcel nu i s-a explicat că în cazul în care nu este de acord cu sancțiunea aplicată, acesta poate refuza aplicarea semnăturii, mai mult ca atât, în mod dolosiv și viciat, agentul constator a indicat că contravenientul este de acord cu sancțiunea aplicată, ceea ce nu corespunde realității. Ține să reitereze explicațiile practicii judiciare în cauze similare, și anume că, persoana sancționată are dreptul la un proces echitabil conform art. 374 - 382 al Codului contravențional, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situația de fapt din procesul-verbal cu

privire la contravenție nu corespunde modului de desfășurare a evenimentelor. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate au o mare importanță la examinarea corectă a cauzei contravenționale, ceea ce agentul constator a omis la momentul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, prin ce flagrant a fost încălcat dreptul petiționarului la un proces echitabil.

6. Solicită apărătorul, admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a decizia agentului constator al IP Orhei, din 07.09.2022, prin care Marcel Lemnaru, a fost sancționat cu amendă.

7. Prin încheierea protocolară din 01.12.2022, s-a dispus conexarea cauzelor, la contestația depusă de petiționarul Marcel Lemnaru și la contestația depusă de avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a deciziei agentului constator al IP Orhei, din 07.09.2022, prin care Marcel Lemnaru, a fost sancționat cu amendă, pentru a fi examinate într-o procedură.

8. În ședință de judecată, petiționarul Marcel Lemnaru, fiind asistat de apărătorul său, avocatul Iulian Rusanovschi, a susținut cele invocate în contestație și a solicitat încetarea procesului contravențional, declarând că, la data când a fost sancționat pentru contravenția ce i se încredințează a recunoscut vina și a semnat pe procesul-verbal pentru acest fapt. Recunoaște că, câteodată vorbesc și lucruri nu adevărate, acest lucru îl face din considerentul că câteodată se adevăresc. Cele ce a declarat în presă le cunoaște din spusele altora și tot ce a declarat sunt adevărate. A avut diverse discuții cu psihologul centrului deplasament și la fel a relatat doar adevărul.

9. În ședința de judecată, avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, a menționat că, Lemnaru Marcel este o persoană cu dizabilități care nu s-a putut apăra la momentul întocmirii procesului-verbal, de către agentul constator și a fost presat psihologic să recunoască pretinsa faptă contravențională și să achite amenda cerută de agentul constator. Totodată a făcut trimitere și invocat concluzia Avocatului Poporului (în temeiul alin.(3) al art. 25 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), nr.07-1/1-20 din 09.01.2023, în care se indică că, la data de 13 septembrie 2022, Avocatul Poporului a declanșat sesizarea din oficiu pe cazul mediatizat în spațiul public privind retrăirile și suferințele tânărului cu dizabilități Marcel Lemnaru, beneficiar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei. Potrivit informațiilor făcute public și a celor colectate de la instituțiile specializate s-a reținut că beneficiarul Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, Marcel Lemnaru, este un tânăr de 26 ani cu dizabilități majore, Diagnostic medical stabilit: *****. Acesta, la data de 07 septembrie 2022, a făcut o dezvăluire publică privind condițiile de trai în Centrul de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, indicând că el, dar și colegii săi, ar fi fost bătuți și hrăniți prost în instituția de plasament. Situație care urma și este necesar să fie analizată minuțios, datorită impactului social ridicat și a interesului public încălcat, precum și verificarea riguroasă a managementului instituției dar și a instituției propriu zise în vederea corespunderii rigorilor instituite de Hotărârea Guvernului nr. 591 din 24.07.2017 pentru aprobarea

Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți și a Standardelor minime de calitate. Ulterior s-a stabilit că, în aceeași zi 07.09.2022, imediat după ce au fost făcute dezvăluirile publice, Marcel Lemnaru, având diagnosticul medical stabilit: *****, a fost sancționat administrativ pentru contravenția prevăzută de art.70 alin.(1) CC și i s-a aplicat amendă contravențională în mărime de 2400 lei. Se menționează că, în conformitate cu art.3 coroborat cu alin.(1)-(5) din art.11 din Legea nr.122/2018, Marcel Lemnaru, are calitate de avertizor de integritate și întrunește exigentele pentru acordarea protecției, în condițiile art. 13 din Legea nr. 122/2018. Precizează că, din analiza conținutului și caracterul dezvăluirii, denotă că Marcel Lemnaru a avut și are convingerea rezonabilă, că informațiile dezvăluite sunt veridice și prejudiciază interesul public, în consecință, conform alin.(2) din art.6 a Legii nr.122 din 12.07.2018, dezvăluirea lui Marcel Lemnaru a fost făcută cu bună credință. Totodată, din analiza conținutului dezvăluirii rezultă, că presupusele practici ilegale se referă la: managementul defectuos al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei. Astfel de practici și lipsa de măsuri de reacție adecvate afectează grav interesul public și încalcă drepturilor și libertăților fundamentale constituționale. Întrucât asigurarea condițiilor de îngrijire, întreținere, educație și dezvoltare a copilului în conformitate cu particularitățile de vârstă, individuale, starea de sănătate și cu Standardele minime de calitate, la rând cu promovarea dezvoltării abilităților și deprinderilor copilului pentru o viață independentă este scopul primordial al Serviciului social realizat prin Centrele de plasament pentru copiii cu dizabilități. În consecință, presupusele practici ilegale, dezvăluite de Marcel Lemnaru constituie amenințare și prejudiciu adus interesului public. Marcel Lemnaru în sensul prevederilor art.3 din Legea 122/2018. are calitatea de angajat al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei. Având în vedere statutul special al cet. Marcel Lemnaru și raporturile juridice civile speciale ale acestuia cu Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, în contextul Deciziei nr.8 din 28.11.2017 al Comisiei multidisciplinare pentru protecția drepturilor persoanelor în dificultate sau cu dizabilități cu privire la plasamentul lui Lemnaru Marcel, dânsul se încadrează în condițiile cerute de art.11, alin.(1), lit. a) din Legea nr.122/2018, decizia nr.8 din 28.11.2017 se anexată. Marcel Lemnaru persoană cu dezabilități, diagnosticat cu: PCI, Paraplegie spastică inferioară. Retard mintal, întârziere mintală medie. Sindrom epileptic, beneficiar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei este supus răzbunărilor (lit. b) alin.(2) din art. 15 din Legea nr.122/2018), întrucât ulterior s-a stabilit că, în aceeași zi 07.09.2022, imediat după ce au fost făcute dezvăluirile publice, Marcel Lemnaru, având diagnosticul medical stabilit: *****, a fost sancționat administrativ pentru contravenția prevăzută de art.70 alin.(1) CC și i s-a aplicat amendă contravențională în mărime de 2400 lei. Raportul de cauzalitate dintre dezvăluirea publică și răzbunare rezultă expres din procesului-verbal cu privire la contravenție din 07.0.2022, ori agentul constatator a indicat dezvăluirea publică ca motiv de sancționare. *Având în vedere că Marcel Lemnaru persoană cu dezabilități, a făcut, cu bună credință, o dezvăluire a presupuselor practici ilegale în cadrul Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, este supus răzbunărilor și că*

există raport de cauzalitate dintre dezbăluirea făcută de Marcel Lemnaru și răzbunare, acesta urmează să beneficieze de garanția stabilită în art.14 din Legea nr. 122/2018 – anularea sancțiunilor aplicate.

10. Agentul constatator al IP Orhei, Dumitru Belecciu, a solicitat respingerea contestației ca neîntemeiată cu menținerea deciziei contravenționale contestate. Susține procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la data de 07.09.2022 conform prevederilor art.70 alin.(1) Cod contravențional, pentru care Lemnaru Marcel a recunoscut vinovăția și s-a semnat. Totodată, a fost aplicată lui Lemnaru Marcel o amendă minimă fapt pentru care el deja a achitat-o.

11. În ședința de judecată victima Zinaida Tcacenco, a solicitat instanței de a respinge contestație ca fiind neîntemeiată. A declarat că, Lemnaru Marcel a plecat din Centrul de plasament, din anul 2017, acesta revenea doar de Anul Nou, Ziua copilului și alte serbări. Lemnaru Marcel chiar la una dintre serbări a venit cu un buchet de flori la ea, și i-a spus niște cuvinte frumoase pentru care a rămas satisfăcută. Astfel, nici nu s-a gândit vreodată că Marcel Lemnaru poate să o discute așa pe rețelele de socializare și că are neplăcere față de ea. În filmulețul postat pe Tiktok de Marcel Lemnaru la data de 25.12.2022, Marcel Lemnaru vorbește clar numele ei și spune diferite minciuni în adresa Centrului de plasament, precum că ea împreună cu șoferul de la internat fură noaptea jucăriile copiilor, precum că ea încalcă drepturile copiilor și persoanelor cu dizabilități, precum că mâncarea ce este dată la copii în cadrul Centrul este foarte rea, apa nu este bună, și altele. Conform hotărârii de Guvern, sursele de bani ce se alocă în vederea hrănirii copiilor din cadrul Centrului de plasament sunt minime ca pentru un copil, dar de fapt hrănesc maturi. Astfel, nu se putea abate de la normele sau de la suma care este oferită de Guvern. Necăutând la toate, ea de foarte multe ori apela la persoane voluntare, fundații creștine, care pot să aducă norma generală ce i se revin unui matur pe zi să mănânce. Suma de 52 lei pe zi este una foarte mică. În cadrul Centrului de plasament sunt 180 beneficiari dintre care doar 20 sunt copiii, iar restul maturi. Ea ca director al acestui Centru de plasament, s-a străduit mereu să atragă agenți economici și donatori pentru a-i ajuta cu produse alimentare. Anterior, Lemnaru Marcel cât s-a aflat în cadrul Centrul de plasament a declarat că sunt condiții bune de trai, că are haine și tot necesarul. La moment consideră că motivul de ce el așa vorbește în presă despre ea, este faptul că are o antipatie personală față de ea, ceea ce invocă că nu o poate suferi. În ce privește drepturile unui beneficiar, ea niciodată nu a ridicat vocea față de nici un beneficiar, nu a văzut sau să fi încălcat vreun drept al beneficiarilor, nu înțelege de ce în cazul lui Marcel așa se discută. Atrage atenția, că Lemnaru Marcel are dizabilități intelectuale, ceea ce demonstrează că de multe ori ce vorbește sunt influențate de la cineva de a fi spuse. Nu a auzit ca anterior cineva să îl fi pus la cale, ca să vorbească așa chestii. Menționează că, toate ajutoarele, cadourile ce vin în cadrul Centrului de plasament sunt pentru beneficiari, și ea a depus mult efort ca să poată întreține instituția dată. Lemnaru Marcel la moment și-a adus aminte că este concurs de angajare la funcția de director al Centrului de plasament, și cineva l-a pus să vorbească aceste lucruri despre ea în presă, ca să o defăimeze și să nu poată susține acest concurs. Atrage atenția că, în data când a fost anunțat acest concurs de angajare, Lemnaru Marcel a ieșit cu aceste plângeri în fața presei. Îi pare rău că așa lucruri s-au întâmplat și

s-a ajuns unde s-a ajuns. A muncit mult pentru acești copii și acest centru. Filmulețul postat, nu a fost pentru a ajuta beneficiarii, dar din contra de a îndepărta voluntarii și donatorii. Ea deja de mai multe ori i-a iertat lui Lemnaru Marcel toate învinuirile aduse la adresa ei, însă el oricum continuă să vorbească de rău această instituție, cât și pe ea. Beneficiarii care au rămas în cadrul Centrului deplasament sunt cei care au dizabilități severe, pentru care necesită mult ajutor și susținere. Toate cadourile aduse în cadrul Centrului se i-au la evidența Comisiei administrative din cadrul Centrului de plasament al beneficiarilor, ulterior sunt transmise de dădaca de grupă. Este adevărat că unele lucruri din cadouri se retrag deoarece unii beneficiari pot înghiți aceste lucruri sau să se lovească, ei nu își dau seama. Vrea ca Lemnaru Marcel să înțeleagă că tot ce se face se face spre binele lor. La fel, Centrul deplasament este primul centru din Republica Moldova, care în 2018, a instituit 7 centre sociale pe care la fel le întreține. De când au apărut aceste plângeri în presă a fost stricată reputația centrului de plasament. Cunoaște că, Lemnaru Marcel suferă de dizabilități intelectuale. Se consideră și a fost recunoscută în calitate de victimă, deoarece însăși cele declarate în presă de către Lemnaru Marcel precum că, ea fura cadourile beneficiarilor împreună cu șoferul pe timp de noapte, au fost cuvinte defăimătoare în adresa sa, și mai ales mincinoase. Se simte calomniată ca manager al instituției. Faptul că a fost pronunțat public numele său pe rețelele de socializare și i s-a adus diverse acuzații în adresa sa, consideră că i-au fost încălcat careva drepturi. Colegul de cameră a lui Marcel a indicat că este angajat pentru o persoană la indicația acestuia, și această persoană este Iurie Sajin, care, în anul 2015 el cu alți angajați ai centrului au fost implicați în diverse acțiuni contra centrului de plasament. În cadrul Centrului de plasament este un regulament de circulație a bunurilor materiale, procedura cum vin și cum se casează. Acest regulament a fost perfectat în anul 2020, orice donator ce vine, i se comunică că aceste bunuri trebuie să fie predate în prezența unei persoane. Astfel, la aceste donații este prezentă Comisia de recepție a ajutoarelor. La fel se întocmește un proces-verbal, unde se semnează ambii după care se semnează cei de la depozit, iar ulterior cei de la contabilitate. Șeful de subdiviziune vine și îi comunică că are nevoie de câteva produse de depozit, la care ea semnează pentru acest fapt și respectiv ei se duc și ridică din depozit. După care se duce evidența la repartizare și fiecare angajat se semnează pentru fiecare bun primit, beneficiari nu se semnează. Mulți dintre beneficiari sunt și cu părinți, iar restul sunt abandonați, iar unii înscriși pentru adopție, alții sunt înregistrați cu tutelă. În anul 2016 când a fost angajată în calitate de director la acest centru de plasament, era un alt regulament, era doar o singură procedură de luare la evidență a bunurilor date. Prezenta procedură deja se investighează și este la finele examinării. Membrii aceste comisii de recepție sunt angajați și reprezentanții instituției. Centrul de plasament nu deține la moment un buget alocat pentru aceste cadouri de ziua fiecărui beneficiar. Înțelege cât este de importante sunt aceste cadouri, însă la moment nu sunt surse din ce să le creeze. Anterior din banii care mai rămăneau, se organiza aceste cadouri la ziua fiecărui beneficiar pentru ca să le aducă o bucurie în suflet.

12. În ședința de judecată, fiind audiat în calitate de martor Sajin Iurie, a declarat că îl cunoaște pe Lemnaru Marcel și sunt în relații bune. Pe victima Teacenco Zinaida o cunoaște, anterior au fost în relații bune, dar după ce a aflat cum se comportă cu copii

deja nu mai sunt în relații bune. Despre cazul dat, poate să spună că pe rețelele de socializare și anume pe Facebook, a văzut că Lemnaru Marcel dădea la ProTV un interviu, unde spunea cum el a crescut la casa internat iar ulterior a fost transferat la casa socială de pe str. V.Lupu. Marcel Lemnaru în acel interviu spunea prin ce a trecut toți acești ani la internatul din mun. Orhei. L-a întrebat pe Marcel cum a avut curaj de a povesti aceste lucruri în presă și el i-a spus că nu se teme de nimic. Lemnaru Marcel a povestit că cu băieții din internat se comportă urât acolo. Indică că, anterior în casa internat a lucrat pentru a face reparații și anume pe perioada lunilor decembrie anul 2012. Copii din cadrul internatului sunt la început timizi dar pe timp ce lucra la casa internat ei se apropiau de el. În perioada dată când făcea reparație, copii veneau și îl priveau cum lucra. Într-o zi câțiva copii au venit la el și s-au jeluie, că îi bat și ca el să îi ajute să se adreseze la doamna Buliga. Respectiv, a fost în acea zi la Minister unde a depus plângerile în cauză pe faptele ce i le-a comunicat băieții. Când a ajuns la Minister la depunerea plângerilor, nu doreau să îi înregistreze aceste plângeri din diferite pretexte, la care spera că îi vor da răspuns. Ulterior, el a fost concediat pe un articol din această instituție. Un alt caz a fost că un băiat pe nume Ion Suruceanu și altul Garbaciuc, la fel deseori erau bătuți în cadrul instituției. Acest băiat pe nume Garbaciuc i-a comunicat că Ion Suruceanu îl impunea la lucruri grele în cadrul instituției, iar acesta nu putea lucra din motiv că avea dureri de picioare. Referitor la cele declarate în interviu la fel a auzit de la Nina Botnari că, apa din cadrul casei internat era foarte rea, s-a văzut gândaci acolo, se cunoaște faptul că se furau cadourile din cadrul instituției care le aduceau pentru copii. Motivul pentru care l-au concediat a doua zi după ce a intervenit în aceste conflicte, este că el s-a revoltat la Ion Soroceanu care bătea acești băieți. De la mai mulți băieți a înțeles acest lucru, că sunt bătuți de Ion Soroceanu. În cadrul instituției date a început să apară pe zi ce trece deoarece copii i se jeluiau lui. La scurt timp a fost schimbat directorul și a venit la putere Diana Chicuș. După ce a venit acest director a pus-o la putere pe doamna Tcacenco Zinaida, și au început să se schimbe lucrurile. Referitor la condițiile din cadrul casei internat, le cunoaște de acolo, deoarece deseori venea la copii, și pe această perioadă era director Tcacenco Zinaida. În acea perioadă a anului 2015-2016, Alexandru Vidirimschi și Diana Chicuș după care Tcacenco Zinaida au început să conducă instituția dată. Iar copii din acea perioadă au început copii iarăși să se jeluie despre casa internat. Și anume ei spuneau, că le dădeau mâncare stricată și cu termenul trecut. De multe ori copii doreau să îi ajute și să scrie plângeri. La fel i-a fost comunicat de către copii din casa internat, că lumina era slabă, se afla mușcături în cadrul instituției, mirosea deseori a gaz acolo și era scurgeri de gaze pentru care a fost oameni care au verificat aceste lucruri și s-au adevărit. Nu erau în cadrul casei internat condiții pentru a se putea deplasa copii cu scaunele de rotile. În cadrul instituției era o grupă de elită, pe vremea când era Lidia Popa director. Băieții din cadrul instituției au filmat careva filmulețe care acum sunt pe internet, iar din acest motiv Tcacenco Zinaida povestește aceste lucruri. Din condițiile pe care le-a văzut, poate să comunice că Marcel Lemnaru a povestit că și comportamentul față de acești copii nu este corespunzător.

Termenul de depunere a contestației

13. Conform art.395 alin.(1) pct.2 din Codul contravențional, instanța de judecată judecă contestațiile împotriva hotărârilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, procurorului.

14. În temeiul art.448 alin.(1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).

15. Potrivit prevederilor alineatului (4) al articolului precitat, contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

16. Din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, se atestă că, s-a încheiat în prezența lui Lemnaru Marcel, fapt confirmat prin semnătura acestuia în procesul-verbal.

17. În lumina celor expuse, instanța apreciază, depunerea contestației, la data de 19.09.2022, ca fiind depusă în termen.

Examinarea pe fond a contestației

18. Audiind participanții la procesul contravențional, studiind materialele cauzei contravenționale în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază contestația întemeiată și pasibilă admiterii, considerând necesar de a înceta procesul contravențional pe motivul lipsei faptei contravenției, reieșind din argumentele ce succed.

19. Conform art.458 Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, iar potrivit prevederilor art.460 CC, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptic și juridic ale cauzei.

20. În conformitate cu prevederile art.393 Cod contravențional, sunt competente să soluționeze cauzele contravenționale instanța de judecată, procurorul, comisia administrativă, agentul constatator (organele de specialitate specificate la art.400-423¹⁰).

21. Potrivit art.400 alin.(1) Cod contravențional, contravenția prevăzută la art.70 Cod contravențional, se constată și se examinează de poliție.

22. Conform art.70 alin.(1) Cod contravențional, este sancționabil contravențional, calomnia, *adică* răspîndirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană.

23. În conformitate cu art.7 CC, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor legale.

24. Potrivit alin.(2) art.381 CC, orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de conformitate cu prezentul cod, iar în conformitate cu alin.(4), autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

25. Potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului.

26. Reieșind din natura penală a contravenției, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constator prin prisma art.440 alin.(1) Cod Contravențional al RM și prin prisma cauzei Anușca vs Moldova (18 iulie 2010), urmează să exercite o investigație completă, nepărtinitoare și obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient și concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale și administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

27. Potrivit prevederilor art.374 alin.(2) Cod contravențional, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

28. În ședința de judecată, urmare a cercetării judecătorești, s-a constatat că, la data de 07.09.2022, de către agentul constator al IP Orhei, Gorbatovschi Vasile, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400, în privința lui Lemnaru Marcel, prin care l-a recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 alin.(1) Cod contravențional, fiindu-i incriminat, faptul că, ultimul, ”la data de 20.08.2022, ora 19.00, în or. Orhei, pe terenul de fotbal a Școlii nr.2, a răspândit cu bună știință informații mincinoase, care a defăimat onoarea și demnitatea lui Tcacenco Zinaida”, ignorând prevederile Legii nr.218 din 24.10.2008.

29. Prin decizia agentului constator, din data de 07.09.2022, Lemnaru Marcel, a fost sancționat contravențional, cu amendă în mărime de 48 u.c..

30. Instanța de judecată apreciază că, concluzia agentului constator cu privire la vinovăția lui Lemnaru Marcel, s-a bazat pe următoarele probe:

- conținutul plângerii depuse de Tcacenco Zinaida, la IP Orhei înregistrată în REI-2 la 22.08.2022 cu nr.6974;

- conținutul procesului-verbal din 22.08.2022 și din 24.08.2022, de audiere a victimei Teacenco Zinaida, în care au fost fixate argumentele invocate de aceasta;

- conținutul procesului-verbal din 06.09.2022, de examinare a înregistrărilor video, stocate pe două discuri CD-R, anexate la material, unde în imagini se observă: - în 1-a imagine, că persoane, dintre care 2 beneficiari ai Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, discută despre situația unui fost beneficiar Marcel Lemnaru și despre activitatea zi de zi a Centrului,...; - a 2-a imagine video descărcat din rețeaua de socializare "tik-tok" unde Lemnaru Marcel, fiind în scaun cu rotile, povestește că a fost beneficiar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, și unde sunt încălcate drepturile la toți beneficiarii, la fel se expune despre comportamentul angajaților față de beneficiari, că este inadecvat și altele ...; - în a 3-a imagine, se observă persoane dintre care trei bărbați foști beneficiari al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, discută referitor la situația care a fost anterior în centru...; - în a 4-a imagine, se observă persoane, dintre care Lemnaru Marcel, fost beneficiar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, continuă să discute despre situația în general în centrul de plasament...;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de cercetare la fața locului, în incinta Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, str. V.Cupcea nr.4, și foto-tabelul anexă, în care au fost fixate cele constatate;

- conținutul informației eliberate la 06.09.2022, de directorul interimar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, str. V.Cupcea nr.4, către Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

- copie a certificatelor sanitare-veterinar, certificate de conformitate cu anexe, referitor la produse alimentare, contracte privind achiziția de produse alimentare, rezultate a investigațiilor sanitaro-veterinare;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de audiere a martorului Rachieru Ana, în care au fost fixate argumentele invocate de aceasta;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de audiere a martorului Sorocean Ion, în care au fost fixate argumentele invocate de acesta;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de audiere a martorului Alexandra Calin, în care au fost fixate argumentele invocate de aceasta;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de audiere a martorului Melnic Tatiana, în care au fost fixate argumentele invocate de aceasta;

- conținutul procesului-verbal din 07.09.2022, de audiere a martorului Stratu Dorina, în care au fost fixate argumentele invocate de aceasta;

- conținutul procesului-verbal de audiere a făptuitorului Lemnaru Marcel, din 07.09.2022, în care au fost fixate argumentele invocate de acesta;

- rapoarte al cercetărilor de laborator și procesele-verbale a încercărilor de laborator, a apei potabile din cadrul Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, str. V.Cupcea nr.4;

- nota informativă privind vizita din 07.09.2022, în cadrul Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, str. V.Cupcea nr.4;

31. În ședința de judecată, apărătorul petiționarului Lemnaru Marcel, avocatul Rusanovschi Iulian, a prezentat următoarele probe:

- concluzia Avocatului Poporului (în temeiul alin.(3) al art. 25 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), nr.07-1/1-20 din 09.01.2023;

- decizia nr.8 din 28.11.2017, al Comisiei multidisciplinare pentru protecția drepturilor persoanelor în dificultate sau cu dizabilități, prin care s-a dispus plasamentul lui Lemnaru Marcel în serviciul Locuința Protejată nr.2 din or. Orhei;

32. În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: ...în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (*Ruiz Torija v. Spania*, 9 decembrie 1994, § 29; *Papon v. Franța (nr. 2)*, dec., 15 noiembrie 2001; *Boldea v. România*, 15 februarie 2007, § 30).

33. Instanța, apreciază că, de agentul constator, la emiterea deciziei, nu au fost date o apreciere și o calificare juridică corectă, acțiunilor lui Lemnaru Marcel.

34. Certitudinea comiterii faptei contravenționale de către Lemnaru Marcel, este declarativă, nefiind susținută de probe concrete, referitor la acțiunile comise de către acesta, consecințele prin ce ar fi denigrat și înjosit onoarea și demnitatea lui Tcacenco Zinaida, și că această faptă ar constitui o contravenția prevăzută la art.70 alin.(1) din Codul contravențional, în totalitatea elementelor componente acesteia.

35. Instanța reține, din probele administrate precum și declarațiile lui Lemnaru Marcel, următoarea stare de fapt, că el, având diagnostic medical stabilit: *****, a fost beneficiar al Centrului de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din mun. Orhei, în perioada lunii august 2022, a decis să plaseze pe rețelele de socializare Facebook, și a dat un interviu la postul de televiziune ProTV, unde a făcut dezvăluire publică privind condițiile de trai în Centrul de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, indicând că el, dar și colegii săi, ar fi fost bătuți și hrăniți prost în instituția de plasament.

36. Potrivit art. 32 al Constituției, se garantează „dreptul la libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil”.

37. În același rând, art.9 din Legea nr. 64 din 23.04.2010, privind libertatea de exprimare, prevede libertatea de a critica statul, autoritățile publice și persoanele care exercită funcții publice. Alin.(1) Orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice; (2) Statul și autoritățile publice nu pot intenta acțiuni cu privire la defăimare; (3) Statul și autoritățile executive și legislative nu sânt protejate de legea penală sau contravențională împotriva declarațiilor defăimătoare; (4) Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în

măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

38. Este de menționat că, libertatea de exprimare este unul din drepturile fundamentale esențiale într-o societate democratică bazată pe pluralism, toleranță și spirit de deschidere, acest drept este proclamat de asemenea, și de Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art. 19, alin. (2)) și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (art. 10 alin. (1)).

39. La caz, în procesul soluționării cauzelor privind libertatea de exprimare instanțele judecătorești naționale vor respecta prevederile Constituția RM și prevederile actelor internaționale, pe care le-a ratificat Republica Moldova.

40. În sensul art. 10 din Convenția Europeană și art. 32 din Constituția RM, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere factologic sau sunt excesiv de ofensatoare.

41. Realizând prevederile constituționale și corelându-le cu stipulările actelor internaționale în domeniul drepturilor omului, legislația națională stabilește anumite reguli și sancționează faptele ce cad sub incidența celor indicate la art. 32 alin. (3) din Constituția RM.

42. Art.32 al Constituției RM, prevede, libertatea opiniei și a exprimării. Alin.(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. (2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. (3) Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

43. Instanța de judecată, reține că fapta reținută în sarcina petentului, de către agentul constator, de fapt, nu întrunește elementele contravenției prevăzute la art. 70 alin.(1) din Codul contravențional, or nu au fost administrate probe ale faptului că, prin acțiunile sale, Lemnaru Marcel, ar fi denigrat și înjosit onoarea și demnitatea lui Tcacenco Zinaida, prin răspândirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează persoana Tcacenco Zinaida. Nu au fost probate nici careva circumstanțe care ar indica la faptul că, Lemnaru Marcel ar fi răspândit cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană.

44. Instanța statuează, că din ansamblul de probe administrate de către agentul constator, rezultă cert că, în acțiunile lui Lemnaru Marcel, lipsesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) Cod contravențional, lipsind latura obiectivă și subiectivă a contravenției nominalizate, și anume fapta de răspândirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană, precum și intenția acestuia, la pretinsa realizare a acestor acțiuni.

45. Instanța menționează că, faptele incriminate lui Lemnaru Marcel, așa cum reiese din însăși declarațiile lui Lemnaru Marcel, de fapt, presupun o exprimare a libertății de opinie, judecări de valoare, cu scopul manifestării atitudinii privind condițiile de trai în

Centrul de plasament temporar pentru copii cu dizabilități din Orhei, drept prevăzut expres atât de art. 10 din Convenția Europeană și art. 32 din Constituția RM.

46. Instanța, va da apreciere acțiunilor petentului Lemnaru Marcel, inclusiv prin prisma jurisprudenței CtEDO, care în hotărârea emisă în cauza Gavrilovici către Republica Moldova, în pct. 56, a statuat că, ”de asemenea, Curtea consideră, chiar dacă s-ar presupune că reclamantul l-a numit pe I.M. „fascist”, instanțele naționale au omis să examineze problema decisivă referitoare la faptul dacă cuvintele atribuite lui puteau reprezenta o judecată de valoare, a cărei veridicitate, spre deosebire de o expunere de fapte, nu este susceptibilă probării.”

47. În aceeași hotărâre, pct.59-60, Curtea s-a expus că, ”în același timp, instanța națională nu a ținut cont de faptul că presupusele cuvinte utilizate de reclamant ar fi fost rostite împotriva unui funcționar public la o ședință a Consiliului raional, constituind judecăți de valoare în contextul politic care merită o protecție deosebită. Este notabil, de asemenea, că ședința Consiliului raional s-a desfășurat în auditoriu și incidentul nu a fost acoperit de mass-media. Curtea reiterează că limitele criticii tolerabile sunt mai extinse privindu-l un politician, decât vizavi de o persoană privată. În orice caz, efectul discursului său în circumstanțele respective urma să fie unul minim, în special luând în considerație faptul că toți cei prezenți erau conștienți de tensiunile dintre reclamant și I.M. și au auzit afirmațiile care au provocat reacția reclamantului (a se vedea *mutatis mutandis*, Nikula c. Finlanda, nr. 31611/96, § 52 in limine, ECHR 2002-II). În sfârșit, Curtea reiterează că aplicarea sancțiunilor penale asupra unei persoane care își exercită dreptul la libera exprimare poate fi considerată compatibilă cu Articolul 10 „...doar în circumstanțe excepționale, în special când alte drepturi fundamentale au fost grav prejudiciate...” (a se vedea *mutatis mutandis*, Cumpănă și Mazăre c. României [GC], nr. 33348/96, § 115, ECHR 2004-XI). În prezenta cauză, instanțele nu s-au referit la asemenea circumstanțe și nu au stabilit dacă prejudiciul cauzat lui I.M. a atins gradul prejudiciabil, încât să conducă la necesitatea aplicării asupra reclamantului a unui arest pe un termen de cinci zile.

48. Prin prisma acestor raționamente, se conchide că, din materialele procesului contravențional, prezentate instanței de judecată, în coroborare cu prevederile Constituției RM, Legii privind libertatea de exprimare și a prevederile actelor internaționale, se constată prezența dubiului rezonabil, cu privire la temeinicia învinuirii aduse, or dimpotrivă, prin tragerea la răspundere contravențională a petentului, i-au fost aduse ingerințe dreptului la libertatea de exprimare a acestuia.

49. Instanța de judecată concluzionează că, agentul constator, abilitat cu atribuții de constatare a faptei contravenționale și aplicare a sancțiunii, administrează orice probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Din acest argument rezultă, că *simpliciter constatatare (uneori pretinsa constatare) a agentului constator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. În alți termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului – neconfirmate prin alte mijloace de proba – pot plana o serie de dubii, instanța apreciază că își găsește aplicare un alt principiu de drept, și anume principiul *in dubio pro reo*.*

50. Pertinentă este și jurisprudența CtEDO. Astfel, în cauza *Telfner versus Austria*, CtEDO a statuat ca o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăție constituie o încălcare a art.6 §2 din CEDO. Iar în cauza *Anghel versus România*, CtEDO a accentuat că sarcina probei îi revine acuzării și îndoiala profită acuzatului.

51. Agentul constator urma să realizeze o descriere în concret a contravenției, cu specificarea acțiunii/inacțiunii autorului și a tuturor circumstanțelor de natura a reda faptei un caracter contravențional, întrucât rațiunea instituirii acesteia a fost de a permite instanței cercetarea legalității procesului-verbal cu privire la contravenție prin stabilirea faptelor materiale și verificarea încadrării juridice, precum și a echității sancțiunii aplicate. În lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei, instanța nu poate exercita controlul de legalitate și temeinicie a procesului-verbal, intervenind *uno actu* nulitatea absolută a acestuia.

52. La cazul dedus judecării, prin prisma principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea făptuitorului, instanța reține că, pe parcursul examinării prezentei cauze contravenționale agentul constator nu a administrat suficiente probe admisibile, pertinente, concludente și utile care ar demonstra vinovăția lui Lemnaru Marcel, în comiterea contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) Cod contravențional.

53. Nu au fost probate nici careva circumstanțe care ar indica în ce formă Lemnaru Marcel ar fi calomniat victima Tcacenco Zinaida, adică care acțiune expres prevăzută de norma incriminată: răspândirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană.

54. În continuare, instanța va reține și concluziile Avocatului Poporului (în temeiul alin.(3) al art. 25 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), nr.07-1/1-20 din 09.01.2023, prin care s-a constatat că în conformitate cu art.3 coroborat cu alin.(1)-(5) din art.11 din Legea nr.122/2018, Marcel Lemnaru, are calitate de avertizor de integritate și întrunește exigentele pentru acordarea protecției, în condițiile art. 13 din Legea nr. 122/2018. Precizează că, din analiza conținutului și caracterul dezvoltării, denotă că Marcel Lemnaru a avut și are convingerea rezonabilă, că informațiile dezvoltate sunt veridice și prejudiciază interesul public, în consecință, conform alin.(2) din art.6 a Legii nr.122 din 12.07.2018, dezvoltarea lui Marcel Lemnaru a fost făcută cu bună credință.

55. Instanța admite că, art. 10 al CEDO și Legea cu privire la libertatea de exprimare acordă posibilitatea oricărei persoane de a-și exprima idei și/sau atitudini și/sau dezacordul său cu acțiunile, actele statului, autorităților publice și persoanele care exercită funcții publice. După cum s-a mai menționat, aceste acțiuni nu trebuie însă să depășească limitele legale impuse și să reprezinte în esență o ofensă aduse acestor instituții, circumstanțe care, de altfel, nu au fost cert probate în instanța de judecată, de către agentul constator.

56. Potrivit prevederilor art. 21 din Constituție, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

57. Instanța reține că, în cauza *Ozturk vs. Germania* și cauza *Anghel vs. România*, Curtea a statuat că, mențiunile agentului constatator inserate în procesul-verbal cu privire la contravenție nu constituie prin sine o probă, ci dimpotrivă, acestuia îi revine sarcina de a dovedi temeinicia și legalitatea procesului-verbal.

58. Astfel, în măsura în care procesul-verbal de constatare a contravenției nu este susținut de dovezile, în baza cărora s-a întocmit, iar contravenientul respinge învinuirile aduse, nu se mai poate susține temeinicia procesului-verbal, fără a se încălca prezumția de nevinovăție instituită de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, or, potrivit practicii CEDO, în cauze referitoare la contravenții sunt aplicabile prevederile art. 6 din CEDO, cu toate garanțiile conferite de acesta, contravenientul beneficiind de prezumția de nevinovăție (*cauza Anghel c. României*), sarcina probei revenind organului constatator, cu respectarea în acest mod a principiului egalității armelor.

59. Cu respectarea principiilor prezumției de nevinovăție și a egalității armelor impuse de exigențele art. 6 din CEDO, precum și a principiilor contradictorialității și al dreptului la apărare, s-a dat posibilitate ambelor părți de a propune probe instanței.

60. De asemenea, instanța judecătorească nu este organ de urmărire, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, nu este în drept de a considera că, vreo probă are o valoare probantă dinainte stabilită.

61. La fel, instanța evidențiază că, forța probantă a proceselor-verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (*cauza Bosoni v. Franța*)

62. În atare circumstanțe, instanța urmează să supună aprecierii procesul-verbal cu privire la contravenție care stabilește vinovăția contravenientului și contestația făptuitorului care neagă săvârșirea faptei incriminate. Respectiv, instanța dispune de o probă „pro” (*procesul – verbal cu privire la contravenție*) și una „contra” vinovăției contravenientului (*declarațiile contravenientului expuse în contestație*), iar potrivit art. 375 al. (3) Cod contravențional, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

63. Din circumstanțele menționate, instanța de judecată conchide că, în acțiunile lui Lemnaru Marcel, lipsesc elementele componentei contravenției prevăzute la art.70 alin.(1) Cod contravențional.

64. Conform art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul citat, procesul contravențional pornit încetează, dacă nu există fapta contravențională. Conform art. 461 din Codul contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată existența unui temei din cele prevăzute la articolele 441 și 445, instanța încetează procesul contravențional.

65. Conform art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul citat, procesul contravențional pornit încetează, dacă nu există fapta contravențională.

66. Din aceste considerente, instanța de judecată, apreciază că, contestația formulată de Lemnaru Marcel, privind dezacordul cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400, întocmit la 07.09.2022, în temeiul art. 70 alin.(1) din Codul

contravențional și decizia de sancționare din aceeași dată, este întemeiată și urmează a fi admisă și conducându-se de prevederile art.461 Cod contravențional, consideră necesar, de a înceta procesul contravențional, pornit în privința lui Lemnaru Marcel, potrivit semnelor contravenției prevăzute de art. 70 alin.(1) din Codul contravențional, pe motivul pe motivul lipsei faptului contravenției.

67. Instanța mai reține că, potrivit contestației depuse, se contestă procesul-verbal cu privire la contravenție atât sub aspectul, nevinovăției persoanei trase la răspundere contravențională, asupra căror argumente instanța s-a expus *supra*, dar și asupra legalitatea de formă a procesului-verbal cu privire la contravenție.

68. Astfel, pentru respectarea garanțiilor procesuale, instanța de judecată mai verifică și legalitatea de formă a procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI05 606400 din 07.09.2022.

69. În ce privește condițiile de formă și conținut a procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI04 606400, instanța a stabilit că, a fost întocmit la data de 07.09.2022, în prezența lui Lemnaru Marcel, cu explicarea tuturor drepturilor și obligațiilor procedurale prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din CC, acesta semnând procesul-verbal la toate rubricile, fără a invoca careva obiecții.

70. Sub aspectul legalității de formă a procesului-verbal, instanța de judecată constată că, motivele de nulitate absolută a actului pot fi invocate atât de părți, cât și de către instanță, din oficiu, pentru asigurarea respectării principiilor legalității și al dreptății, stabilite expres în articolele 5 și 7 din Codul contravențional.

71. Prin instituirea exigențelor legale prevăzute de art.443 din Codul contravențional, agentului constatator îi revine obligația de a descrie fapta contravențională săvârșită pe deplin. Deci, o descriere generică a faptei contravenționale în procesul-verbal cu privire la contravenție, fără a evidenția elemente de fapt de natură a o individualiza, nu întrunește cerințele de legalitate a acestuia, iar o prezentare generală, lipsită de conținut a faptei, echivalează cu lipsa acesteia și atrage nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție.

72. Legea prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa validă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

73. În acest context, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție sub forma *ad validitatem*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute de art.443 din Codul contravențional, este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art.445 din Codul contravențional.

74. Astfel, instanța a constatat că, în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr.MAI05 606400 din 07.09.2022, la :

-pct.6 – fapta contravențională – nu sunt indicate circumstanțele pretinsei calomnii, și anume, care ar indica ce fel de informații pretins mincinoase ar fi răspândit Lemnaru Marcel, și care ar fi legătură de cauzalitate cu onoarea și demnitatea lui Tcacenco

Zinaida, la fel ... cauzând paguba – nu este indicat potențiala victimă;

- pct.8 – părinte/reprezentantul legal/apărătorul – s-a indicat că, *n-are nevoie*, or, potrivit alegațiilor părților și materialelor cauzei, reiese că Lemnaru Marcel, este o persoană cu dizabilități fizice și mintale, cu diagnostic medical stabilit: *****.

75. Cu referire la ultimul aspect, instanța menționează că, Lemnaru Marcel, fiind persoană cu dizabilități și cu diagnostic medical stabilit: ***** , urma să-i fie asigurat dreptul la apărare.

76. Acest drept derivă din prevederile art.69 alin.(1) pct.2) al Codului de procedură penală, potrivit cărora participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie în cazul în care bănuitul, învinuitul, inculpatul întâmpină dificultăți pentru a se apăra el însuși, fiind mut, surd, orb sau având alte dereglări esențiale ale vorbirii, auzului, vederii, precum și *defecte fizice sau mintale*.

77. Această garanție este aplicabilă procesului contravențional prin prisma hotărârii CtEDO (Ziliberberg contra Moldovei), care statuează că, la examinarea cauzei administrative, urmează să fie respectate toate exigențele ce derivă din prevederile art.6 al Convenției CEDO, *în special dreptul la apărare*, dreptul de a prezenta probe, dreptul la o hotărâre motivată din partea organului care s-a expus asupra cazului etc.

78. Conjunctura descrisă accentuează faptul că, procesul-verbal seria nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, nu întrunește condițiile specificate în art. 443 din Codul contravențional, iar agentul constatator, a neglijat principiile legalității și oficialității procesului contravențional.

79. Ținând cont de faptul că standardele CtEDO în materie penală sânt aplicabile și în sfera definită „contravențională” în sistemul de drept al RM, instanța notează că procesul-verbal cu privire la contravenție are o importanță deosebită în procesul contravențional, fiind actul de învinuire, în cazul în care cauza se examinează în fond de instanța de judecată, prin care persoanei în privința căreia a fost pornită procedura contravențională i se aduce la cunoștință în mod oficial aspectele de fapt și de drept ale acuzațiilor și încadrarea juridică a faptei.

80. Instanța conchide că, persoana sancționată are dreptul la un proces echitabil în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argument pentru dovedirea împrăjării că situația de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenție nu corespunde modului de desfășurare al evenimentelor, iar sarcina instanței de judecată este de a respecta proporționalitatea dintre scopul urmărit de autoritățile statului de a nu rămâne nesancționate acțiunile antisociale prin impunerea unor condiții imposibil de îndeplinit și respectarea dreptului la apărare al persoanei sancționate contravențional.

81. Instanța reiterează că fiecare faptă trebuie apreciată în mod distinct prin raportare la probele administrate în dosar, o altă abordare reprezentând o încălcare a prezumției de nevinovăție aplicabile și în materie contravențională și, implicit, o încălcare a garanțiilor procedurale consacrate în art. 6 din Convenția Europeană.

82. În consecință, instanța constată că, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, fiind întocmit prin derogare de la prevederile art. 443 alin.(1) din Codul contravențional, este, potrivit art.445 alin. (1) și (2) din Codul

contravențional, este lovit de nulitate absolută și fără efecte juridice, or aceste derogări afectează esențial și fondul cauzei.

83. Pentru considerentele descrise, întrucât instanța pe lângă lipsa faptului contravenției a stabilit și întocmirea procesului – verbal cu privire la contravenție și a deciziei, contrar prevederilor art. 443 și 445 CC, acestea, urmează a fi desființate.

84. Subsecvent, instanța de judecată, apreciază că, contestația formulată de Lemnaru Marcel, este întemeiată și urmează a fi admisă și conducându-se de prevederile art.443, 445 și 461 Cod contravențional, consideră necesar, de a declara nul procesul – verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, întocmit de agentul constator al IP Orhei, în temeiul art. 70 alin.(1) din Codul contravențional și decizia din 07.09.2022, prin care lui Lemnaru Marcel, i-a fost aplicată sancțiune, sub formă de amendă în mărime de 48 unități convenționale, și de a înceta procesul contravențional, pornit în privința lui Lemnaru Marcel, potrivit semnelor contravenției prevăzute de art.70 alin.(1) din Codul contravențional, pe motivul pe motivul lipsei faptului contravenției și nulității absolute a procesului – verbal cu privire la contravenție.

85. În baza celor expuse și conform art. 395 alin.(1) pct.2), 441, 443, 445, 448 și 458-462 din Codul contravențional, instanța de judecată,

hotărăște

Se admite contestația depusă de petentul Marcel Lemnaru și contestația depusă de avocatul Iulian Rusanovschi, ce acționează în interesele lui Marcel Lemnaru, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit în baza art.70 alin.(1) din Codul contravențional, și a deciziei agentului constator al IP Orhei din 07.09.2022.

Se declară nul procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, întocmit de agentul constator al IP Orhei, în temeiul art. 70 alin.(1) din Codul contravențional și decizia din 07.09.2022, prin care lui Lemnaru Marcel, i-a fost aplicată sancțiune, sub formă de amendă în mărime de 48 unități convenționale.

Se încetează, procesul contravențional pornit în privința lui Lemnaru Marcel, în temeiul art. 70 alin.(1) din Codul contravențional, prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 606400 din 07.09.2022, de agentul constator al IP Orhei, din motivul lipsei faptului contravenției și nulității absolute a procesului – verbal cu privire la contravenție.

Hotărârea cu drept de recurs, la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Central.

**Președintele ședinței,
Judecătorul**

/semnătura/

Mihail PROCA

**copia corespunde originalului
/Judecătorul Mihail PROCA/**